

Pretpark

Vanaf deze
plaats duurt
het nog
45 minuten.

Hannes kijkt zoekend om zich heen. Waar blijven zijn vader en moeder nou?
Hannes voelt zijn hart sneller kloppen. 'Ik kan het reuzenrad al zien!'
Hannes ziet de gekleurde bakjes ronddraaien. Duizelingwekkend hoog.
Als je omhoog gaat, wordt de wereld onder je heel klein. Je zweeft in de lucht.
Dat geeft zo'n apart gevoel, vindt Hannes.
Het reuzenrad is het mooiste van het hele pretpark.

Hannes is dol op pretparken. Het allerleukst vindt hij het reuzenrad.
Het verhaaltje vertelt de mening van Hannes.
Een **mening** is dat wat je van iets of iemand vindt.
Het is een opvatting, een oordeel, een opinie.
Je kunt je mening ergens over geven, dan zeg je dus wat je ervan vindt, hoe je over iets denkt.

Pretpark *Op Hol* heeft vele attracties.

Voor de jongste kinderen is er een ballenbad.

De oudere kinderen kunnen zich laten meevoeren door de rivierboot.

In het Wilde Westen bevindt zich een manege met paarden.

Naast de achtbaan ligt een speeltuin met onder andere een meterslange glijbaan.

In de diverse restaurants zijn broodjes, ijsjes, patat en complete maaltijden verkrijgbaar.

Deze tekst komt uit een informatieboekje van pretpark *Op Hol*.

Het boekje beschrijft wat er in het park te doen is.

De informatie zoals hierboven geeft de feiten weer.

Een **feit** is iets wat echt waar is, of iets wat echt gebeurd is.

Feiten kun je niet veranderen. Zó is het. Dát is er gebeurd.

In pretpark *Op Hol* zijn daadwerkelijk een ballenbad en een rivierboot.

Je kunt er echt paardrijden, in een achtbaan en van een glijbaan.

En je kunt er ook iets eten en drinken.

De dingen die in het boekje beschreven staan, zijn feiten.

De folder had ook zo geschreven kunnen zijn:

Een hele dag lol, in pretpark *Op Hol*.

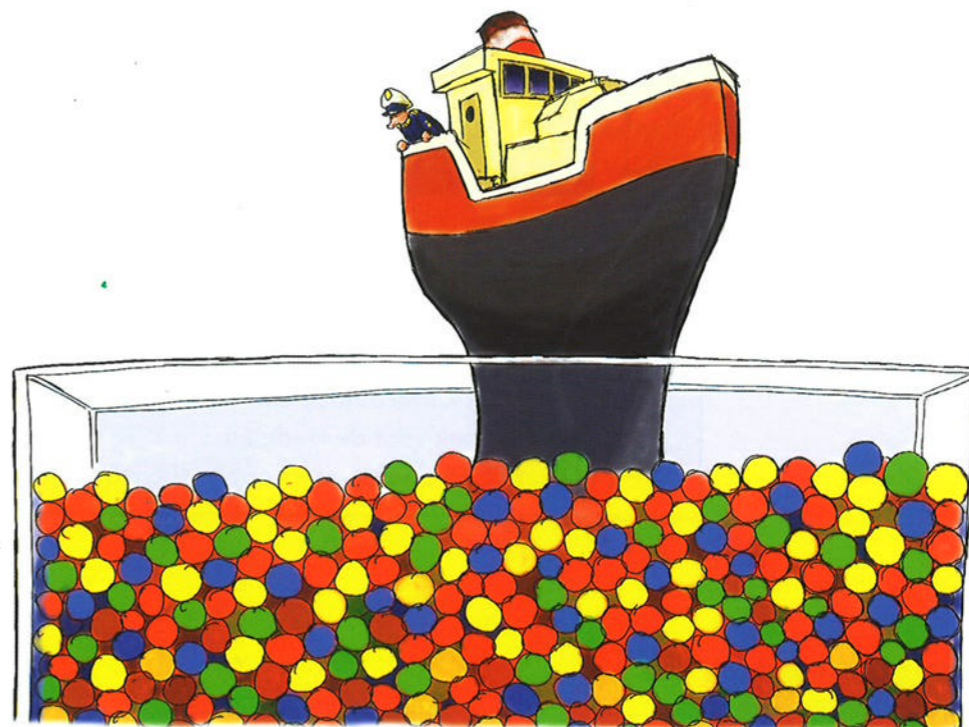
Hier vind je de leukste attracties. Neem een duik in het geweldige ballenbad.

Lekker dobberen in de rivierboot.

Na een fantastische dag neem je natuurlijk een heerlijk ijsje toe!

Hier kunnen we niet spreken van feiten.

De schrijver geeft zijn mening, vertelt hoe leuk, geweldig, lekker, fantastisch en heerlijk het pretpark is. Een ander kan daar heel anders over denken, het zijn geen feiten.

Een feit, iets dat gebeurd is, kan ook een oorzaak en een gevolg hebben.

De **oorzaak** is datgene waardoor het gekomen is. Een oorzaak heeft altijd een gevolg.

Het **gevolg** is iets wat vanzelf gebeurt, doordat er eerst iets anders is gebeurd.

Hannes lette even niet goed op. Dat is de oorzaak.

Daardoor raakt hij zijn ouders kwijt en wordt bang. Dat is het gevolg.

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 26

Bron 1 (opgave 1)

De entreprijs geeft recht op een dag lang onbeperkt gebruik van meer dan veertig attracties voor groot en klein. Voor grootschalige activiteiten beschikt het park over een evenemententerrein van 40 ha. Naast het attractiepark ligt een camping. De kampeerplaatsen beschikken over elektra, televisieaansluiting en stromend water. Verder is er een wasserette en een toiletgebouw. Het tarief is inclusief toegang tot het attractiepark.

Bron 2 (opgave 2)

'Het restaurant is geheel vernieuwd. U drinkt er gratis koffie of thee en er is een leuke, gezellige speelhoek voor de kinderen. U eet er heerlijk en de sfeer is er ook heel bijzonder...'

Bron 3 (opgave 3)

Tekst 1

In pretpark *Op Hol* is een manege. De verzorging van de pony's gaat het hele jaar door. In de zomer staan ze vaak buiten. In de winter meestal op stal. Dan worden iedere dag de stallen uitgemest. Het belangrijkste voer in de winter is hooi. Daarnaast krijgen de paarden nog krachtvoer, zoals bix of muesli, en wortels en appels. Wat we bij andere dieren niet doen, doen we bij paarden wel: we noemen hun kop een hoofd en hun poten benen! De verzorgers zijn goed opgeleid en weten heel wat van paarden af.

Tekst 2

PRETTENBURG - Zaterdagmiddag heeft in pretpark *Op Hol* te Prettenburg een akelig ongeluk plaatsgevonden. Van een van de botsauto's in het attractiepark brak het stuur af, waardoor de bestuurder geen bochten meer kon nemen. In razende vaart knalde het wagentje tegen een andere botsauto. Beide bestuurders kwamen met de schrik vrij.

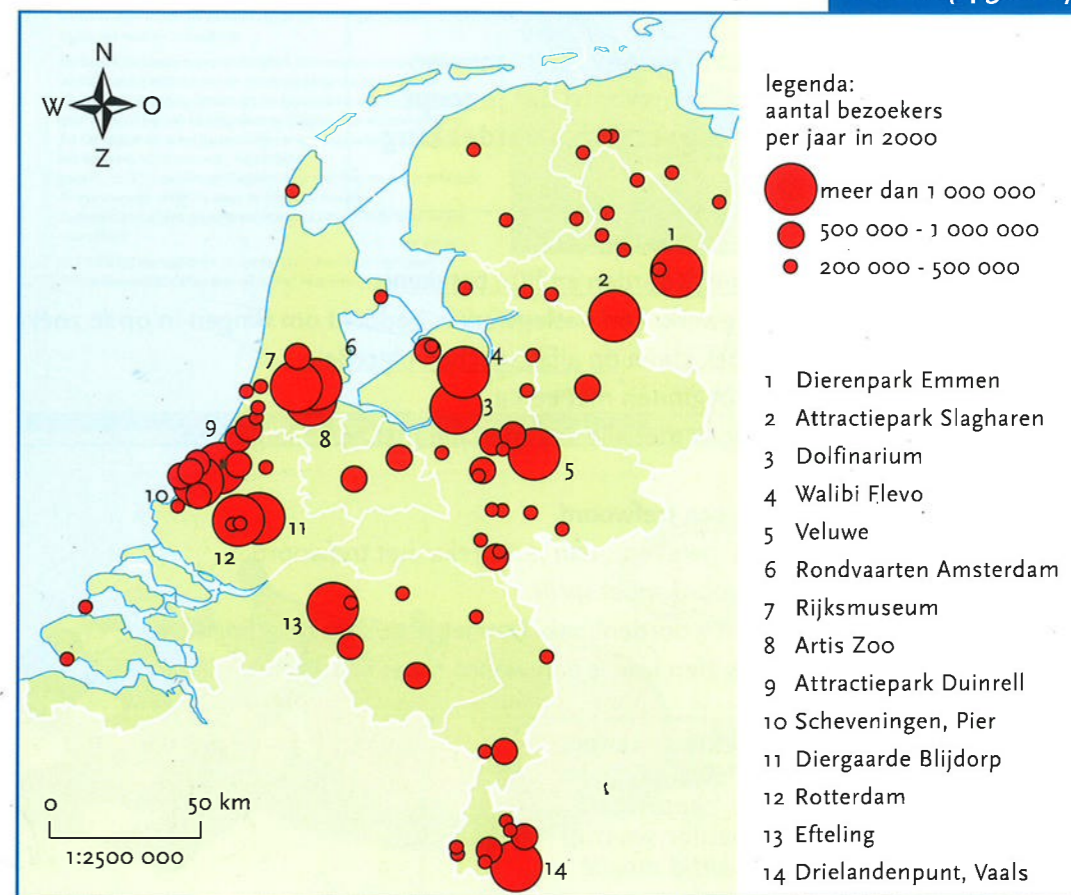
GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 27

Bron 1 (opgave 1)

PIRATEN EN KAPERS.....4	DREIGING UIT HET OOSTEN 28
Sporen uit het verleden6	Rode Zee, rood bloed 30
	Zeeën van het Verre Oosten..... 32
TERREUR IN EUROPA 8	PIRATENSCHEPEN 34
De woede van de Vikingen 10	Zeilen en tuigage 36
Atlantische stromen12	Door de eeuwen heen 38
DE NIEUWE WERELD 14	Piratenvlaggen en verrekijkers40
'Broeders van de kust' 16	
Port Royal, Jamaica18	LEVEN AAN BOORD.....42
Noord-Amerikaanse wateren20	Voor eigen rekening.....44
	Smerige gevechten46
DE KUSTEN VAN AFRIKA 22	Piratenschat48
Barbaarse zeeroovers24	De dood van een piraat 50
Piratenrijken.....26	

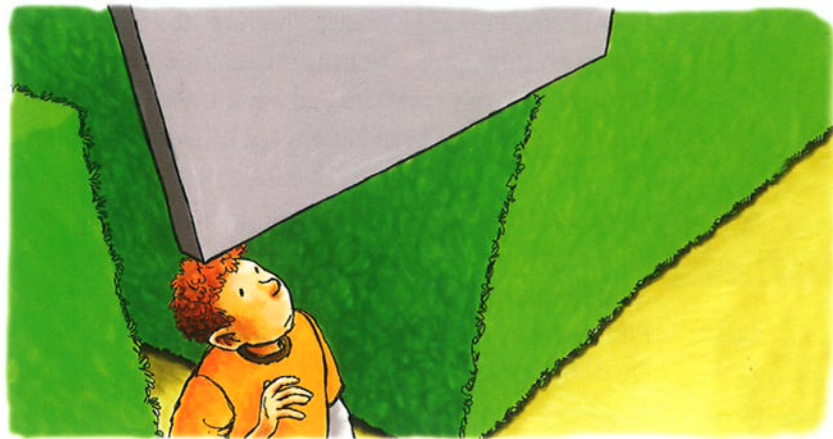
Bron 2 (opgave 2)

Pretpark

Vanaf deze
plaats duurt
het nog
45 minuten.

Hannes heeft in pretpark *Op Hol* zijn ouders nog steeds niet teruggevonden. Gelukkig is hij nu wel wat rustiger geworden en kijkt eens om zich heen. 'Wat een enorm doolhof,' denkt Hannes. Hij loopt door de vele gangen en paadjes. Eindelijk vindt hij de uitgang. Eureka! staat er op een bord. 'Wat is dat nou weer,' vraagt Hannes zich hardop af.

Hannes wil graag weten wat het woord *eureka* betekent. Dat kan hij opzoeken in een **woordenboek**. Weet jij wat *eureka* betekent?

eu-re-ka (Grieks) /uireekaa of eureekaa/ [tussenwerpsel] (letterlijk: ik heb het gevonden) **woord dat je roept wanneer je een belangrijke vondst of ontdekking doet**

Een **woordenboek** is een lijst met woorden en hun betekenis. Een woordenboek is een naslagwerk. Een naslagwerk is bedoeld om dingen in op te zoeken. De woorden in een woordenboek staan op alfabetische volgorde. Voorin staan alle woorden die beginnen met een a. Achterin eindigt het woordenboek met alle woorden die met een z beginnen.

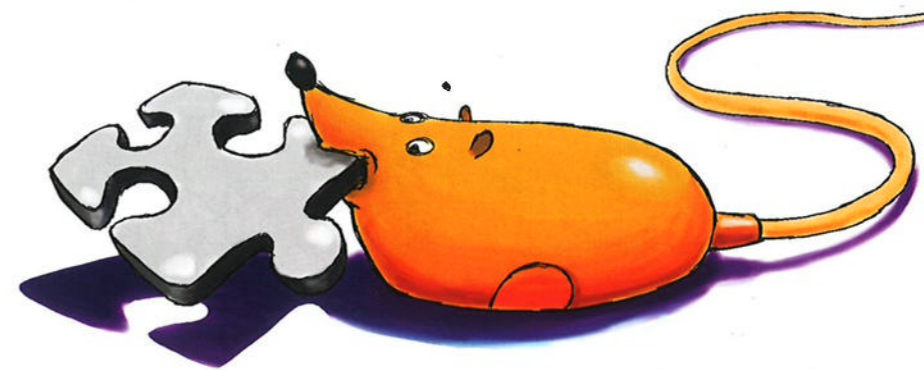
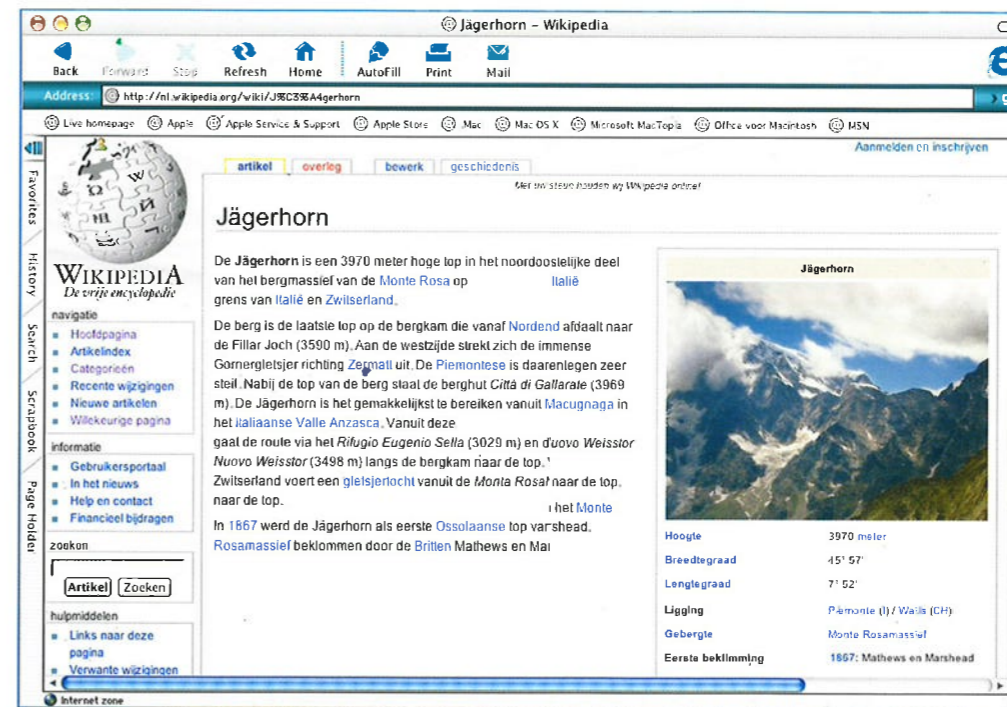
Het woord dat je opzoekt heet een **trefwoord**. Dus als je opzoekt wat 'eureka' betekent, dan is 'eureka' het trefwoord. Soms weet je niet hoe je een woord moet *spellen*. Ook dat kun je opzoeken in een woordenboek. Dan let je dus op de *schrijfwijze*. In het woordenboek kun je dus zien hoe je een woord moet schrijven.

spellen [spelde, heeft gespeld] de letters van een woord één voor één schrijven of opnoemen: *hoe spel je 'chauffeur'?*
spelling [de; spellingen] manier waarop je woorden spelt: *ik heb altijd moeite met de spelling van 'pyjama'*

Natuurlijk staat in het woordenboek de *betekenis* achter het woord dat je opgezocht hebt. Soms geeft het woordenboek meerdere betekenissen. Dan worden ze genummerd. Kijk naar de zin waar het woord in staat dat je opzoekt. Bepaal dan welke betekenis erbij past.

In een encyclopedie kun je ook trefwoorden opzoeken. Een **encyclopedie** is een boek met plaatjes en tekst waarin je informatie kunt opzoeken over mensen, dieren, dingen enz. Net als in **informatieve boeken** geeft een encyclopedie meer informatie over een onderwerp. Een encyclopedie bestaat vaak uit meerdere delen. De onderwerpen staan meestal in alfabetische volgorde.

En natuurlijk kun je bijna alles opzoeken op **internet**. Je gaat naar een zoekmachine bijvoorbeeld Google, en je typt daar een zoekwoord of trefwoord in (meer woorden kan ook). Op internet kun je ook zoeken in een encyclopedie. Kijk maar eens op www.wikipedia.nl.

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 28

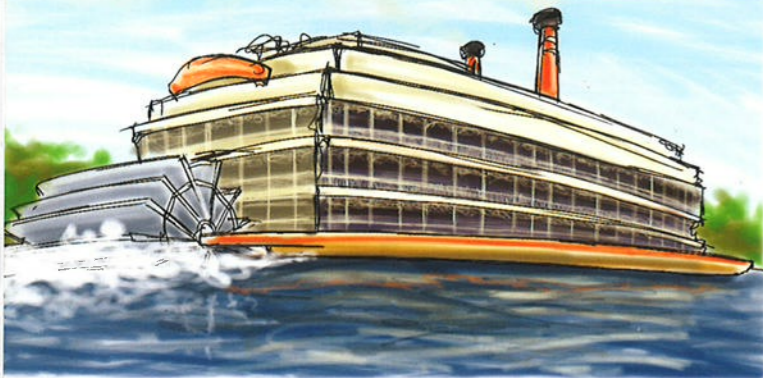
Vanaf deze plaats duurt het nog 45 minuten.

Bron 1 (opgave 1 en 4)

Voucher (de (m.); -s; -tje) [Eng.] 1 (toerisme) document dat door een reisagentschap aan een toerist wordt gegeven voor de regeling (van de kosten) van het hotel en de maaltijden
 2 bon voor een maaltijd, een consumptie, syn. tegoedbon
 3 vrijkaart 4 knipkaart.

Bron 2 (opgave 2 en 4)

Mississippi Queen
 Robert Fulton, een Amerikaanse uitvinder, ontwierp en bouwde de eerste raderboot in 1807. Al snel waren deze boten een vertrouwd verschijnsel op de binnenwateren van Amerika. De raderboot op deze tekening, met de schepraderen aan de achterkant, is de *Mississippi Queen*.

Bron 3 (opgave 3 en 4)

Attractiepark

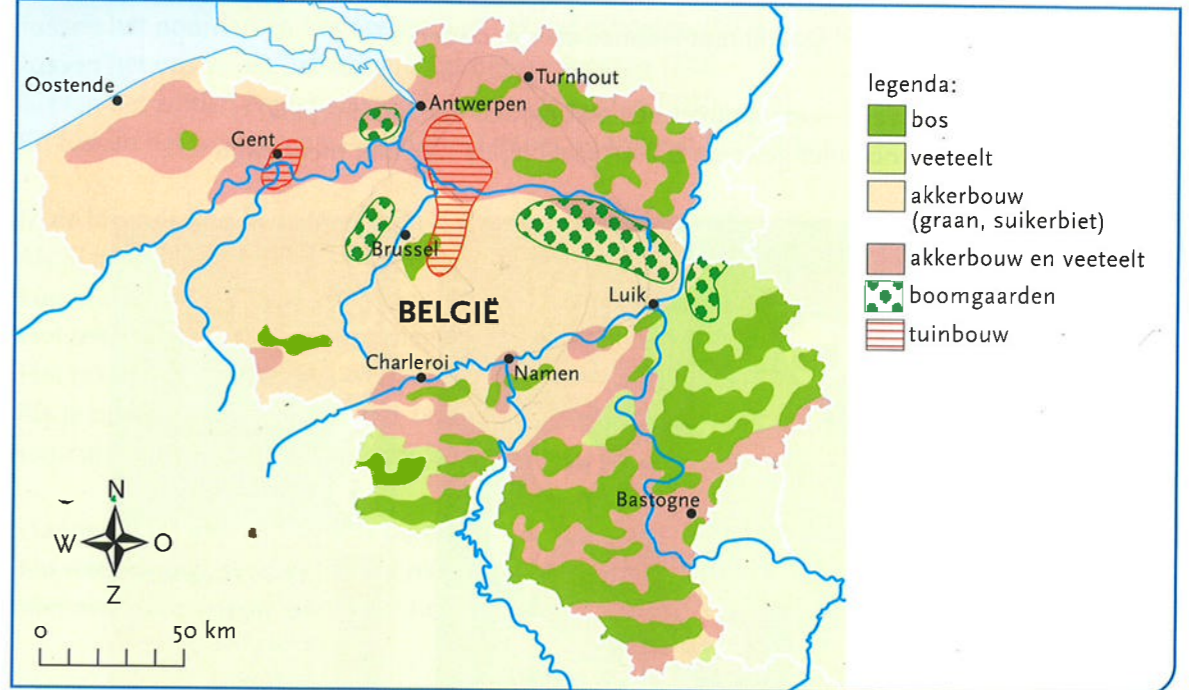
Weet je ook dat er nog veel meer extra dingen zijn in het park? Als je met zes of meer mensen komt, kun je hier ook je verjaardag vieren.

Bekijk je de wereld op z'n kop, zoek je de hoogte op, of blijf je met beide benen op de grond en bezoek je liever een waterorgel?

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 29

Vanaf deze plaats haalt u het helaas niet meer....

Bron 1 (opgave 1)

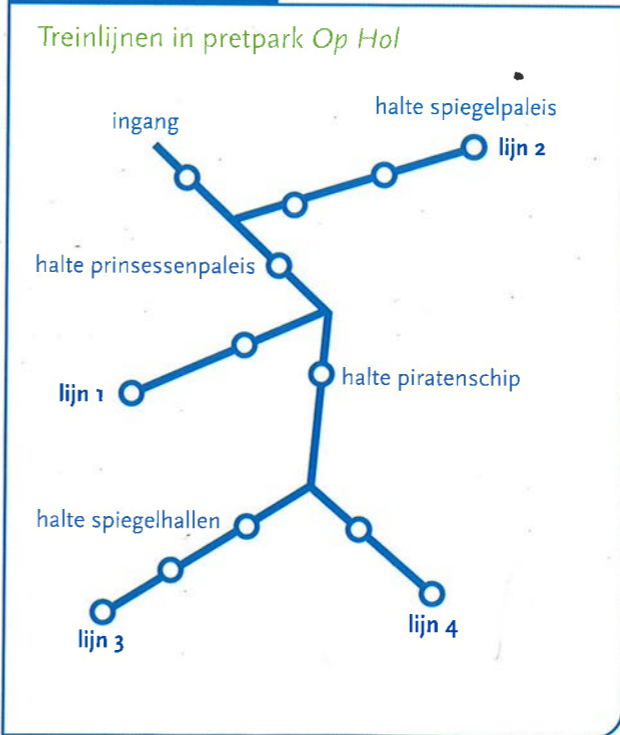

Bron 2 (opgave 2)

Het beste boek over
PIRATEN
 Philip Steele

UITGEVERIJ GOTTMER

Bron 3 (opgave 3)

Pretpark

Vanaf deze
plaats duurt
het nog
45 minuten.

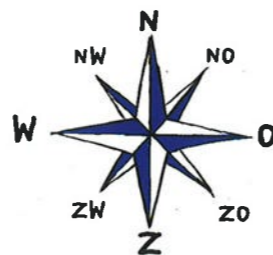
Hannes kijkt omhoog. Uitgang/kassa leest hij op een wegwijzer.
Hij staat op een vijsprong. 'Daar ga ik heen,' mompelt hij.
Na een poosje lopen ziet hij de hekken van het pretpark en...
'Mam! Pap! Waar waren jullie nou?' Dolblij rent Hannes op zijn ouders af.

Bij de kassa kopen Hannes en zijn ouders direct een plattegrond van het pretpark.
Nu kan Hannes zien waar ze nog niet geweest zijn en raakt hij de weg niet meer kwijt.

- shops
- snacks
- toiletten
- invalidetoiletten
- informatie

- 1 Rosies Playground
- 2 Las Vegas
- 3 Enterprise
- 4 Calypso
- 5 Station Monorail
- 6 Ocean of Darkness
- 7 Engelse draaimolen
- 8 Jumbo's
- 9 Droomboot
- 10 Spiegelpaleis

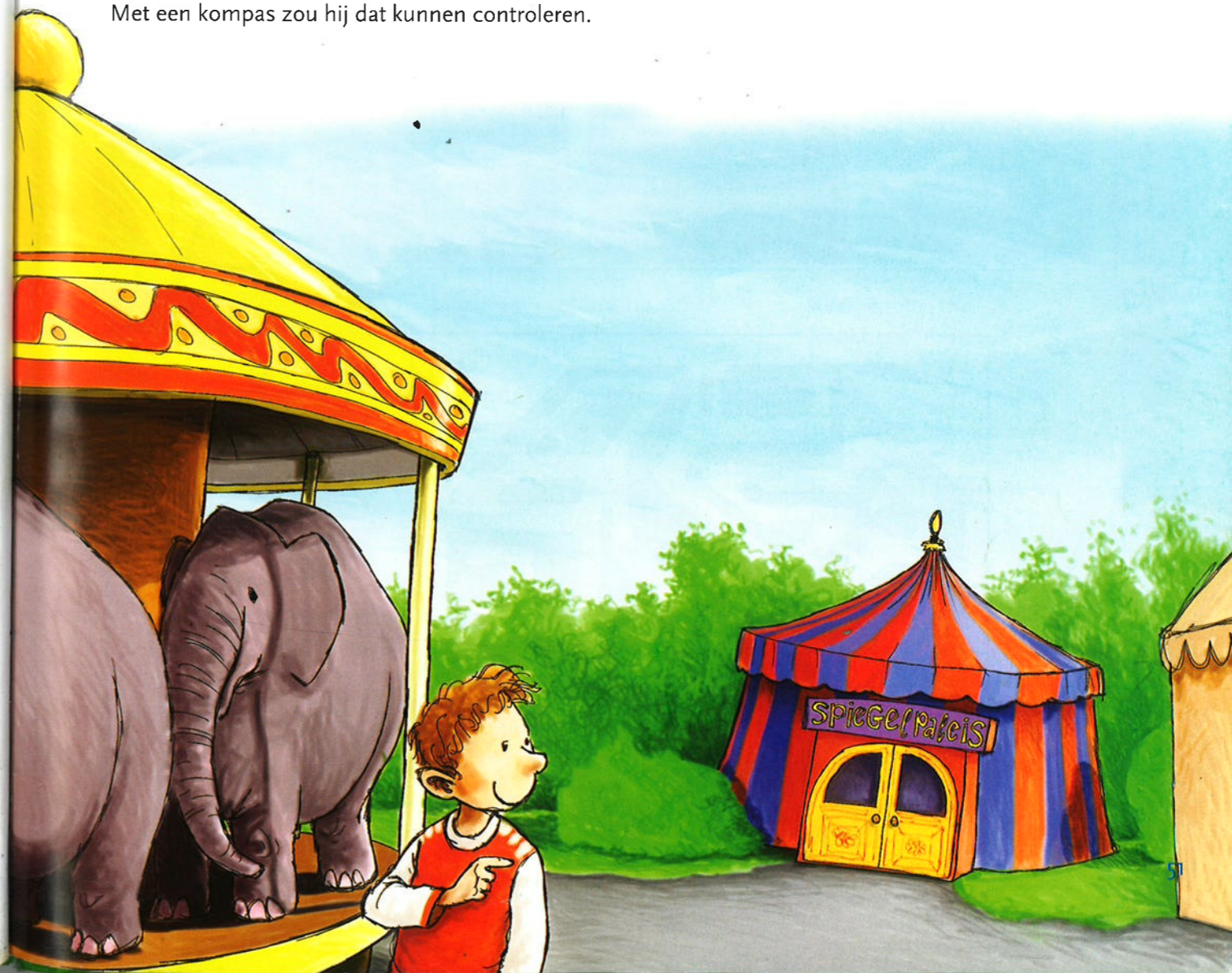

Bij de plattegrond staat een *windroos*. De windroos geeft de windrichtingen aan.
Zo weet je waar het noorden, oosten, zuiden en westen is.
Je kunt ook gebruik maken van de richtingen daar tussenin.
Tussen het noorden en het oosten, ligt het noordoosten (NO).
Tussen het oosten en het zuiden, ligt het zuidoosten (ZO).
Tussen het zuiden en het westen ligt het zuidwesten (ZW).
En tussen het westen en het noorden ligt het noordwesten (NW).

In de legenda kun je de tekens en kleuren van het kaartje aflezen.
Als je naar de legenda van de plattegrond op de vorige pagina kijkt,
kun je zien dat het teken is voor informatie.
Het teken staat voor het Spiegelpaleis.
Het teken staat voor Jumbo's, een draaimolen met olifanten.
Als je op de plattegrond van het pretpark kijkt, kun je dus zien dat deze draaimolen
ten zuidwesten (ZW) ligt van het Spiegelpaleis.

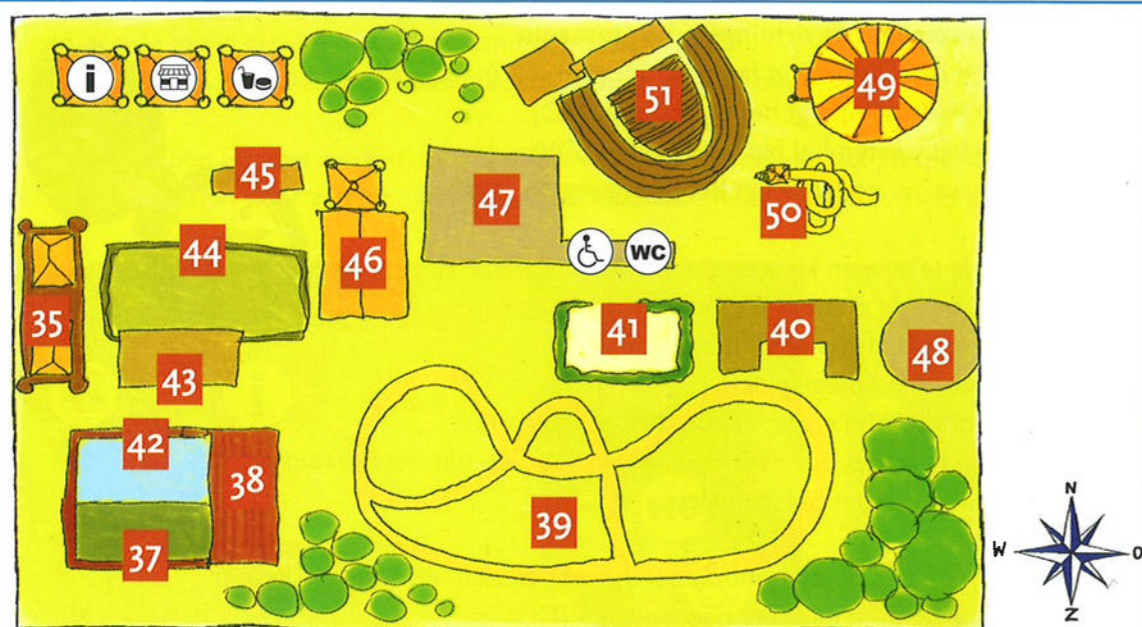
Hannes staat met zijn ouders bij de Jumbo's. In de verte ziet hij het Spiegelpaleis al.
Nu weet hij dus dat die richting naar het noordoosten (NO) is.
Met een kompas zou hij dat kunnen controleren.

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 30

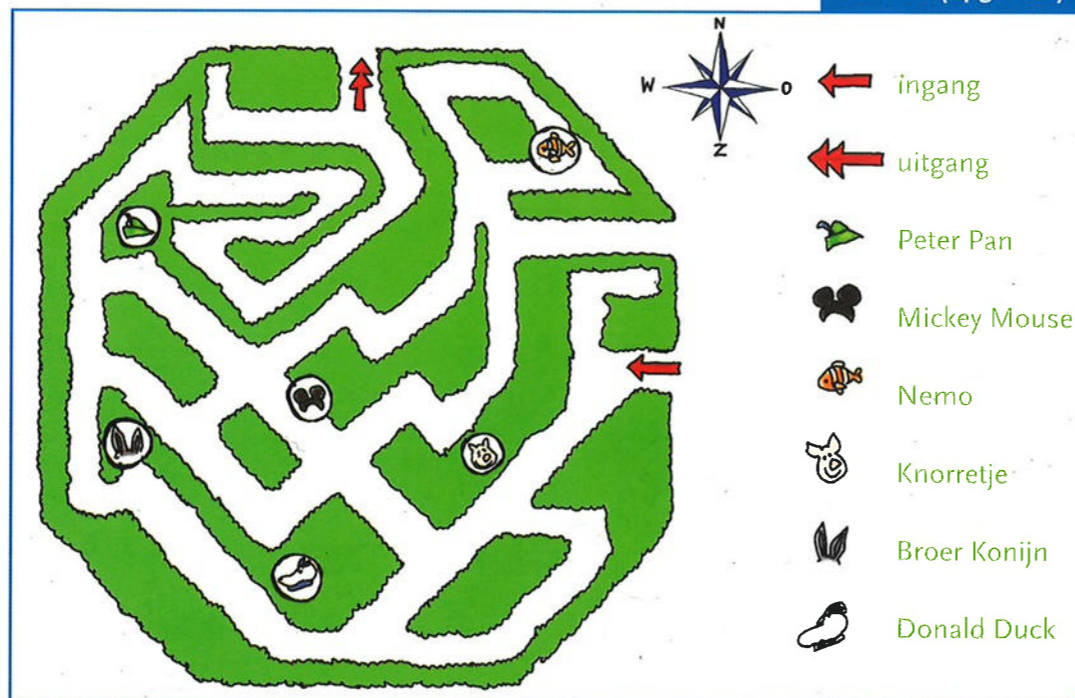

Bron 1 (opgave 1)

shops	35 Westernville	44 Chuckwagon
snacks	36 Old Timer baan	45 Piraat
toiletten	37 Kid's Country	46 Kerk
invalidetoiletten	38 Schiethal	47 Crazy Horse Saloon
informatie	39 Looping Star	48 The Eagle
	40 Goldmine	49 Showtheater
	41 Houtvester speelplaats	50 Super glijbaan
	42 Waterspeelplaats	51 Wild West Adventure
	43 Tomahawk	

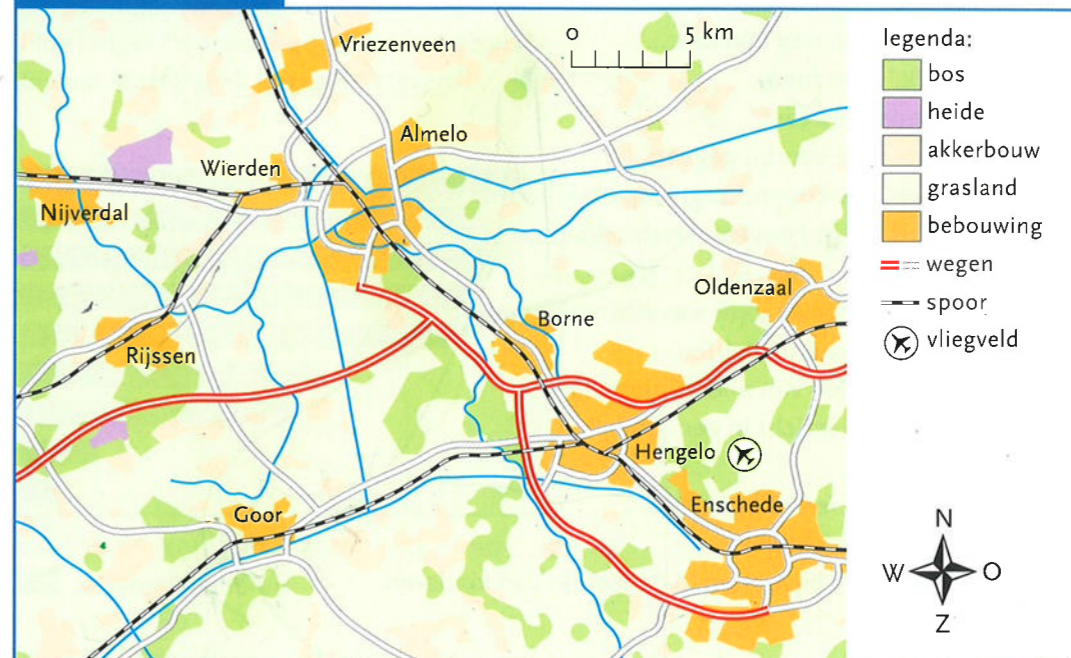
Bron 2 (opgave 2)

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 31

Bron 1 (opgave 1)

Bron 2 (opgave 2)

F
filters, 85
filmtransport, 42
formaat, 11
foto, abstracte, 118
foto-met-patroon, 68
frontale verlichting, 80	K
kleurcontrast, 39, 61
kleurenpatroon, 69
kleurnuance, 78
kleurvlak, storend, 18
kleurvlakken, 59
Koch Paolo, 132
kookboeken, 71
korrelweergave, 72
G
gebruiksaanwijzing, 11
gericht licht, 77
gradatie, 82
grafische effecten, 39
grootformaat camera, 72
groothoekobjectief, 40, 100	L
landschap, 96
landschapsfotografie, 40
licht, frontaal, 77
lichtbron, 80

Bron 3 (opgave 3)

Treintijdentabel Amersfoort - Hilversum

	vertrektijd	vertrektijd	vertrektijd	vertrektijd	vertrektijd
	16:14	16:44	17:14	17:44	18:14
vertrektijd	16:14	16:44	17:14	17:44	18:14
aankomsttijd	16:27	16:57	17:27	17:57	18:27
reistijd	0:13	0:13	0:13	0:13	0:13
overstappen	o	o	o	o	o

Pretpark

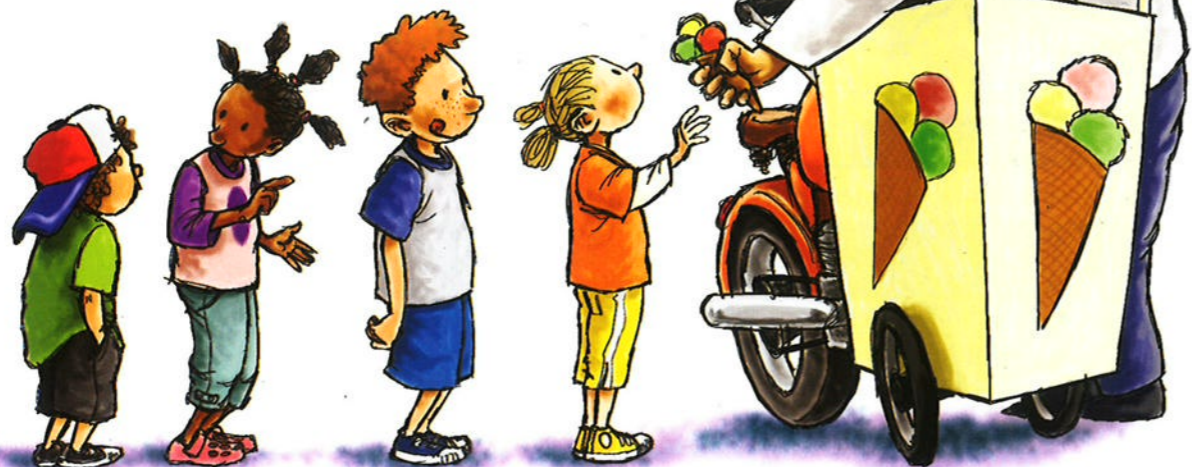
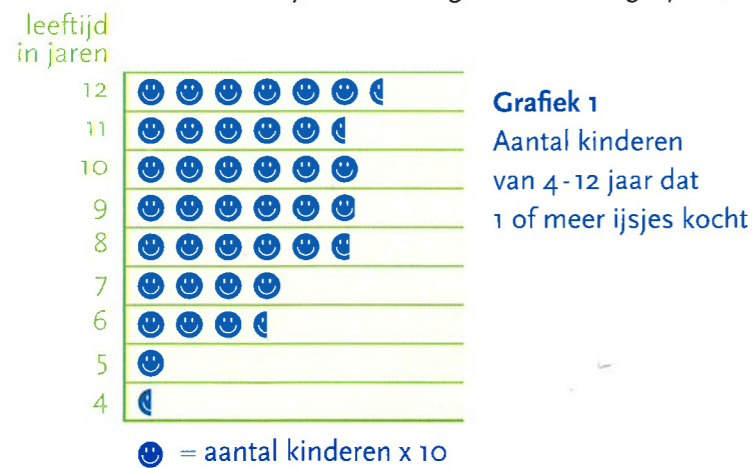
Vanaf deze
plaats duurt
het nog
45 minuten.

'Kom Hannes, het wordt tijd om naar huis te gaan.'
Pap loopt het pad naar de uitgang al in.
'Hè, jammer,' zegt Hannes. 'Mag ik nog één keer...'
'Nee Hannes, pap heeft gelijk,' zegt mam.
'We stoppen ermee. Het is mooi geweest.'
Voor Hannes is de dag veel te snel voorbij gegaan.
'Bij de uitgang mag je nog een ijsje kopen,' zegt mam om hem te troosten.
'En iets leuks kopen voor thuis,' zegt Hannes. En dat doen ze.

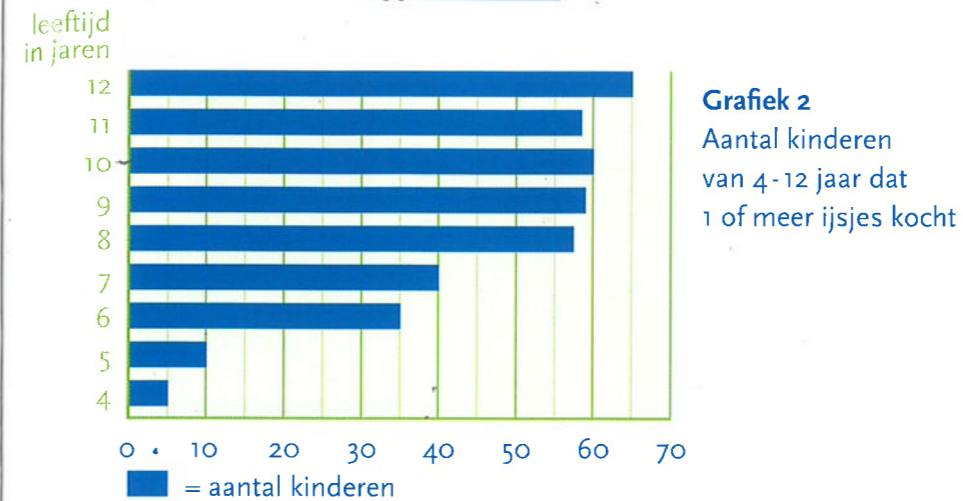
De ijscoman deed vandaag goede zaken. Hij was nieuwsgierig hoe oud de kinderen waren die een ijsje bij hem kochten.
De ijscoman is gek op het bijhouden van allerlei aantallen.
Van die aantallen maakt hij een overzicht in een grafiek.

Een **grafiek** is een tekening met lijnen of figuurtjes.
Een grafiek maakt informatie overzichtelijk.
Het laat zien hoe iets is veranderd, bijvoorbeeld de leeftijd van kinderen die ijsjes kopen.

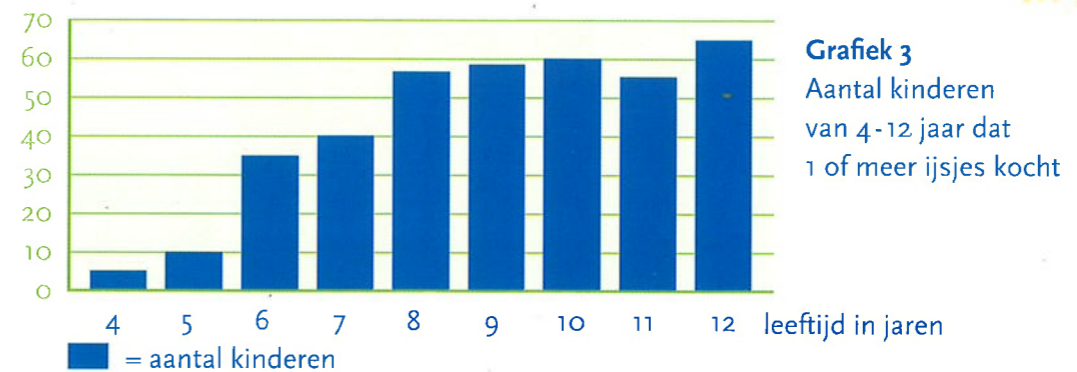
Grafiek 1 is een beeldgrafiek.
Een **beeldgrafiek** geeft de aantallen in plaatjes.
Daarmee kun je heel handig aantallen vergelijken.

Grafiek 2 is een staafgrafiek.
Een **staafgrafiek** geeft de aantallen in staven.
Hoe langer de staaf, hoe groter het getal.
Bij een staafgrafiek liggen de staven.

Grafiek 3 is een kolomgrafiek.
Een **kolomgrafiek** heeft ook staven, alleen staan die rechtop.

Hoe lees je een grafiek?
In de titel staat welke informatie je uit de grafiek kunt halen.
Maar wat bedoelen ze ermee?
Kijk naar grafiek 2. Het is de staafgrafiek van de ijscoman.
We nemen bijvoorbeeld het aantal kinderen van 10 jaar.
Volg de staaf die bij die leeftijd hoort.
De staaf heeft een lengte van 60.
Van de kinderen van 10 jaar oud, hebben er dus 60 een ijsje gekocht.

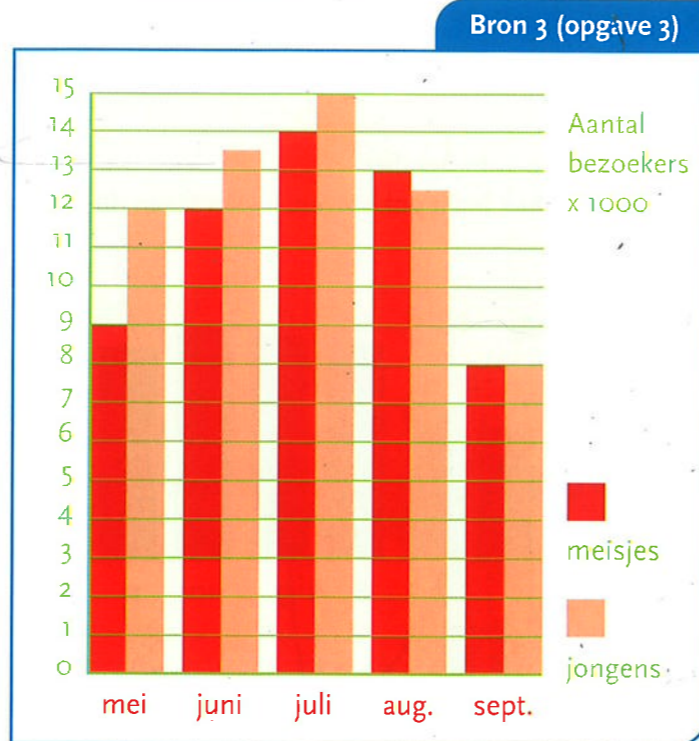
GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 32

Vanaf deze plaats duurt het nog 45 minuten.

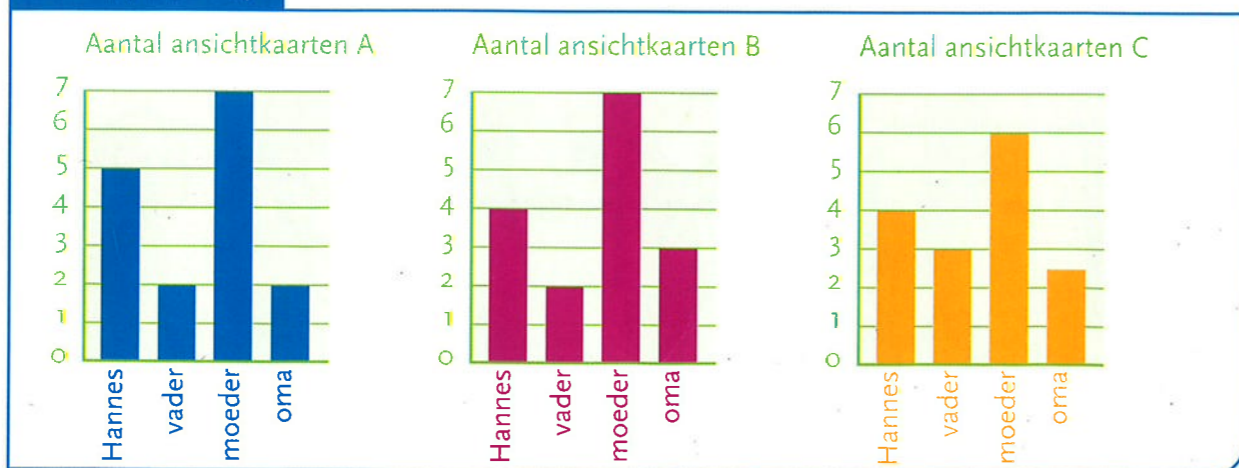
Bron 1 (opgave 1)

Bron 2 (opgave 2)

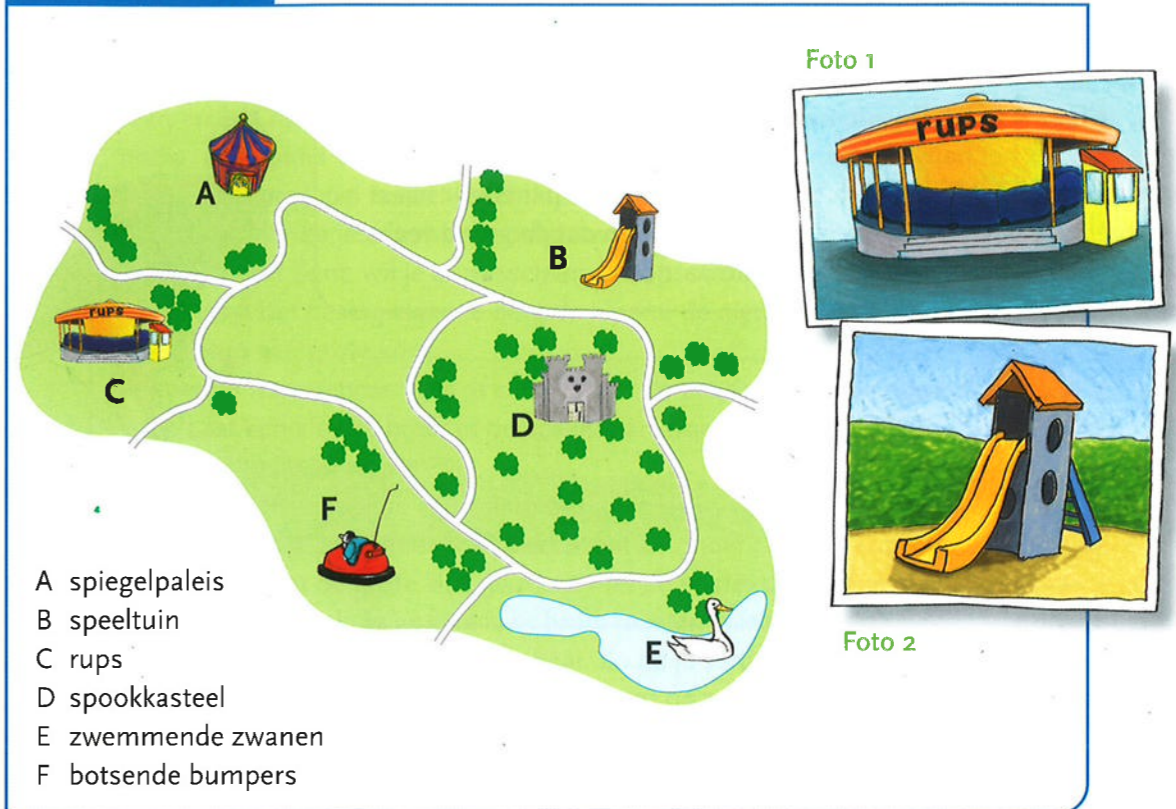
Bron 4 (opgave 4)

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 33

Vanaf deze plaats haalt u het helaas niet meer....

Bron 1 (opgave 1)

Bron 2 (opgave 2)

Vlinders leggen eitjes op plantenbladeren. Die bladeren dienen als voedsel voor de kleine rupsen, zodra die uit de eitjes komen. Rupsen eten erg veel. Door het groeien wordt hun huid snel te klein en gaan ze vervellen. Na een aantal keren vervellen, poppen ze zich in. In dit popstadium ondergaan ze een volledige gedaanteverwisseling. Dit noemen we metamorfose. Na enige weken kruipen ze als vlinder uit hun cocon.

Bron 3 (opgave 3)

